

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ІННОВАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ

VII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Суми, 16–17 березня 2017 року)

Суми
Сумський державний університет
2017

А. Сапковський створив свою власну фонетику мови, що в чомусь сумісна з мовою ельфів Дж. Р. Р. Толкіна, але мають достатню кількість особливостей. На відміну від Толкінської мови, в основу «старшої мови» входять європейські мови та латинь.

Отже не зважаючи на те, що автори фентезі, часто використовують неіснуючу в реальному світі мову, їх власні імена є семантично наповненими, та містять в собі певну цінну інформацію про об'єкт. А також, говорячи про етимологію власних імен, можна встановити чіткі зв'язки між персонажами та їх поведінкою.

1. Назаренко О. В. Семантична наповненість власних імен у сучасному казковому дискурсі [Електронний ресурс] // – Режим доступу: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/34625>
2. Суперанская А. В. Ономастика. Типология. Стратиграфия. М.: Наука 1988. - 264 с.
3. Швачко С. А. Содержательно-структурные аспекты английских сказок и стихотворений: Методические рекомендации. Сумы: СГПИБ 1988. – 34 с.

ОСОБЛИВОСТІ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ ПОЗИТИВНИХ ЕМОЦІЙ У СУЧАСНОМУ ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ

Денисюк А. С.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – ст. викладач Дегтярьова Л. І.

Лінгвістика емоцій, як галузь сучасного мовознавства, досліджує відображення в мові внутрішнього світу людини, способи передачі емоційних станів за допомогою мови та засоби їх актуалізації, а саме за допомогою емоційних концептів. Емоційні концепти вербалізуються у художньому дискурсі. Вербалізація емоцій здійснюється за допомогою таких лінгвістичних засобів, як: 1) номінація емоцій (лексичні одиниці, що містять лише поняття про певні емоції); 2) дескрипція (опис зовнішньої експресії; міміки обличчя; очей; губ; пантоміміки; тембру голосу; інтонації); 3) експлікація (безпосереднє вираження емоцій через: афективи, конотативи та потенціативи).

Позитивні емоції сприяють внутрішній психологічній гармонії. Серед позитивних емоцій, відображених у літературних творах, особливе місце належить емоції радості, яка відчувається після якоїсь соціально значущої дії. Радість виражає гарний настрій людини з приводу задоволення, бажання або досягнення мети, характеризується почуттям самозадоволеності, впевненості у собі. Унаслідок цього радість забезпечує соціальну взаємодію.

Емотивну лексику художнього дискурсу класифікують на номінанти, дескриптори, та експліканти емоцій. Мовні засоби репрезентації емоції *radість* / *happiness* у творі сучасного американського письменника Ніколаса Спаркса «Остання пісня», свідчать про те, що вербалізація емоції радості здійснюється такими лінгвістичними способами як: 1) позначення емоції радості; 2) опис переживання емоції радості; 3) безпосереднє вираження емоції радості. Напр.: “*I’m glad to see your nap put you in a better mood*” [2, p.7]; “*Are you kidding? This is going to be great!*” [2, p. 9]; “*It looks like Jonah’s having fun...*” [2, p.14]; “*I’m always cheerful.*” [2, p.75]; “*She smiled, thinking how nice it was to talk to her dad like this*” [2, p.117]; “*...see you and Jonah and I think how lucky I am to have you as children*” [2, p.117]; “*And you were happy yesterday*” [2, p.117]. Номінації емоції радості, яку переживають персонажі твору, репрезентовані трьома лексико-граматичними класами: іменниками, прикметниками та дієсловами. Номінація емоції радості виражається лексемами *glad, great, fun, cheerful, smile, nice, lucky, happy, enjoy, cheer, joy, excited*. Лексика номінації та опису емоції інтересу не є емотивною, вона передає радісний, грайливий та задоволений стан героїв, що є вираженням емоційного стану радості. Вербально емоції можуть виражатися через вигуки, які у своїй семантичній структурі містять тільки емоційний компонент: “*Gee, that’s well!*” [2, p.7]; “*Yippee*” [2, p.7]; “*Awesome!*” [2, p.10]; “*Wow!*” [2, p.157].

Емоція гніву пов’язана з відчуттям образи, несправедливості, морального болю. Номінації емоцій гніву також представлені в дискурсі трьома лексико-граматичними класами: 1) іменниками; 2) прикметниками; 3) дієсловами. Вираження емоції гніву вербалізуються лексемами *exasperation, angry, furious, anger, fury, livid, seething, mad*. Н. Спаркс описує емоції гніву за допомогою асоціативно-емотивних мовних одиниць, які зображують інтонаційні та мімічні зміни персонажа, який перебуває в стані гніву, та викликають асоціації пов’язані з цією емоцією. Напр.: “*Ronnie stared*

out the window, knowing full well that her mom's had just formed a tight seam" [2, с.7]; "*When Ronnie didn't answer, Kim scowled at her*" [2, с.14]; "*...she said through clenched teeth*" [2, с.21]. Автор використовує конотативи *freak, damn, idiot* та описує огиду персонажу твору до предметів оточення через актуалізацію прикметників *boring, greasy, disgusting, ugly*.

Одна з найважливіших особливостей емоцій – їх індикаторний характер, тобто здатність формуватися по відношенню до ситуацій і подій, які реально в цей час можуть не відбуватися, і існують тільки у вигляді ідеї про пережиті, очікувані чи уявні ситуації. Емоції можуть актуалізуватися як вербальними, так і невербальними засобами. Мета та компоненти комунікативної ситуації визначають не тільки зміст мовленнєвих актів, але і форми їх вираження. Експлікація емоцій відбувається завдяки словам-емотивам, конотативам, в яких емоційний компонент супроводжує основне логіко-предметне значення. В умовах конкретного мовного акту для досягнення бажаного ефекту використовуються також і невербальні засоби комунікації. Емоції безпосередньо можуть виражатися через вигуки, які у своїй семантичній структурі містять тільки емоційний компонент. Кодування та декодування ряду емоційних висловлювань, слів-емотивів, на основі емоцій страху, гніву, смутку та радості, однакові для людей зі всього світу, незалежно від їх культури, мови та освітнього рівня.

1. Аристов С. А. Комунікативно-когнитивная лингвистика и разговорный дискурс / С. А. Аристов, И. П. Сусов // Лингвистический вестник : сб. науч. тр. – Ижевск, 1999. – вып. 1. – С. 5-10.
2. Спаркс Ніколас. Остання пісня / Ніколас Спаркс. – Гранд Централ Паблішінг, 2009. – 253р.
3. Шаховский В. И. Что такое лингвистика эмоций. – [Электронный ресурс] / В. И. Шаховский – Режим доступа : http://tverlingua.ru/archive/012/3_shakhovsky.pdf
4. Швачко С. А. Содержательно-структурные аспекты английских сказок и стихотворений: Методические рекомендации. Сумы: СГПИБ 1988. – 34 с.